

Naslov članka/Article:

V goste vam prihajamo. Sodelovanje z javnimi ustanovami: gostujoča razstava in Pravljične vesele počitnice v Mariborski knjižnici

We are Paying you a Visit. Cooperating with Public Institutions:
Visiting Exhibition and Happy Fairytale Holidays at the Maribor Public
Library

Avtor/Author:

Ana Dolinšek

DOI:

CC licenca



Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav



Šolska knjižnica št. 1-2/2018, letnik 27

ISSN 0353-8958

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2018

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/solska-knjiznica/>

V goste vam prihajamo.

Sodelovanje z javnimi ustanovami: gostujoča razstava in Pravljične vesele počitnice v Mariborski knjižnici



We are Paying you a Visit. Cooperating with Public Institutions: Visiting Exhibition and Happy Fairytale Holidays at the Maribor Public Library



Ana Dolinšek

Izvleček

Sodelovanje med Mariborsko knjižnico in javnimi ustanovami je bilo nadgrajeno z razstavo kustodinje pedagoginje iz Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož. Skrb za mlade bralce so povezali s celo paleto bibliopedagoških dejavnosti z željo, da bi gostujočo razstavo in tradicionalne pustne like čim bolj obogatili in še bolj približali mladim obiskovalcem. Razstavo so nadgradili z vodstvi s pravljico in Pravljičnimi veselimi počitnicami. Namen le-teh je bil otrokom približati na premišljen način tematiko in jim v času počitnic omogočiti dejavnosti, v katerih bi se zabavali in tudi kaj novega izvedeli.

Ključne besede

Mariborska knjižnica, splošna knjižnica, sodelovanje s šolami in vrtci, razstave, bibliopedagoška dejavnost, vodstvo s pravljico, tradicionalni pustni liki

UDK 027.8:37(497.4Maribor)
006:394.25(497.41)

Abstract

The cooperation between the Maribor Public Library and public institutions was enhanced by an exhibition organized by the Regional Museum Ptuj-Ormož curator and teacher. The care for young readers was linked with a variety of bibliopedagogical activities with a desire to enrich as much as possible the visiting exhibition and traditional carnival characters and to bring them even closer to young readers. The exhibition was made even more appealing by with guided tours including fairy tales and Happy Fairytale Holidays which were organized with the purpose to introduce different topics to children in a deliberate way and offer holiday activities that were both entertaining and educational.

Keywords

Maribor library, general library, cooperation with schools and kindergartens, exhibitions, bibliopedagogy, guided tour with a fairy tale, traditional carnival characters



**Mariborska knjižnica
v okviru Službe
za mlade bralce
že od samega
začetka zavzeto
skrbi za otroke
in mladostnike in
zanje izvaja vrsto
bibliopedagoških
dejavnosti.**

UVOD

Mariborska knjižnica ima bogate in pozitivne izkušnje pri sodelovanju z drugimi lokalnimi in slovenskimi javnimi zavodi in ustanovami. Posebej se lahko pohvalimo z večletnim sodelovanjem med Mariborsko knjižnico in Lutkovnim gledališčem Maribor, Zvezo prijateljev mladine Maribor, Umetnostno galerijo, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Maribor ter z vrtci in šolami širšega območja. To sodelovanje nadgrajujemo s sodelovanjem tudi na področju dejavnosti z mladimi.

Na Službo za mlade bralce Mariborske knjižnice se je obrnila avtorica razstave Ptujске maske rajamo, v goste vam prihajamo, Metka Stergar, kustodinja pedagoginja, iz Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož, z željo, da bi za razstavo našli primerno mesto tudi znotraj naše ustanove. V Službi za mlade bralce so kot primerno enoto (Mariborska knjižnica ima 20 enot), tako zaradi prostorskih zmogljivosti, kot tudi zaradi dejstva, da je razstava namenjena otrokom, izbrali Pionirsko knjižnico Nova vas.

Mariborska knjižnica v okviru Službe za mlade bralce že od samega začetka zavzeto skrbi za otroke in mladostnike in zanje izvaja vrsto bibliopedagoških dejavnosti. Svoje razstave za mlade bralce praviloma povezuje z različnimi dogodki in dejavnostmi in tako smo tudi tokrat

razmišljali, kako bi gostujočo razstavo čim bolj obogatili in jo umestili v prostor. Odločili smo se, da bomo postavitev razstave povezali z vodstvi s pravljico ter jo nadgradili s Pravljičnimi veselimi počitnicami in z obiskom avtorice. V razstavi smo prepoznali mnoge potenciale in dodatne možnosti, ki smo jih v Pionirski knjižnici Nova vas z veseljem uresničili.

Predstavitev in morebiti postavitev omenjene razstave se nam zdi primerna tako za šole kot vrtce. Vsebinsko pokriva zanimanje otrok in mladostnikov, nanjo se lahko naveže učni in vzgojni program. Razstavna dejavnost je zelo pomembna tako za splošne knjižnice kot tudi za šole in vrtce in predstavlja dodano vrednost v učnem procesu.

RAZSTAVA PTUJSKE MASKE RAJAMO, V GOSTE VAM PRIHAJAMO

Sodelovanje z drugimi javnimi ustanovami bogati ponudbo Mariborske knjižnice. To dodano vrednost smo prepoznali tudi v odlični razstavi, ki predstavlja živo kulturno dediščino – tradicionalne pustne like s ptujskega območja. Namenjena je predšolskim otrokom in učencem prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja OŠ. Štiri maske – pernat kurent, picek, vila in rusa – so predstavljene kot eksponati,



Slika 1: Vodstvo po razstavi

ki se jih otroci lahko dotikajo, jih raziskujejo in tudi oblečejo. Preostale maske so predstavljene na treh izvlečnih panojih. Vsako od štirih razstavljenih mask dopolnjuje plastificirana »knjiga« s štirimi stranmi formata A3, ki vsebuje jedrnato predstavitev pustnega lika. Besedilo je napisano z velikimi tiskanimi črkami. Knjiga je izdelana v obliki kartonke s skokicami in z odkrivanjem (poglej pod zavihek). Razstavo spremljajo: filmski posnetek mask na ptujskem kurentovanju in na »fašenkah« v okoliških vaseh, lesene sestavljanke, slikanica Mali kurent, mapa z naprtnimi lutkami in katalog Tradicionalne pustne maske na ptujskem območju. Z bogatim spremljevalnim gradivom je bila več kot primerna za Pionirsko knjižnico Nova vas, ki se ponaša z raznovrstnim knjižničnim fondom in z eno največjih slovenskih igrotek.

Razstava je bila na ogled od 1. 12. 2016 do 28. 3. 2017. V štirih mesecih si jo je ogledalo okoli 800 obiskovalcev, od tega 2/3 otrok in mladostnikov. Po zaključeni razstavi so otroci pogosto spraševali, kje je kurent in kdaj ga bomo spet imeli.

Razstave v Mariborski knjižnici imajo dolgo tradicijo. Kot je napisala Andreja Erdlen (prej Babšek) v prispevku Razstave so duša knjižnice (Babšek, 2006, v: Splet znanja in domišljije, str. 139–150), je treba to dejavnost skrbno negovati v vsakem oddelku in v vseh okoliščinah, saj na premišljen način otroka seznanimo z izbrano tematiko, se učinkovito odzivamo na določeno dogajanje v okolju, opominjamo na morebitne obletnice, podelitve nagrad in podobno, predvsem pa z njimi ustvarjamo prijetno vzdušje. Razstava v prostoru ima podoben učinek kot metafora v jeziku: učinkuje, čeprav se je bralec sploh ne zaveda.

DEJAVNOSTI OB RAZSTAVI

Ob razstavi smo izvajali tudi spremljajoče dejavnosti. Šolam in vrtcem smo ponudili voden ogled s pravljico (vodstvo po razstavi).

Vodstva po razstavi smo začeli z besedo PUST. Zahtevnost podanega je bila seveda primerna starosti poslušalstva. Pust enačimo z besedno zvezo »slovo od zime«. Tudi otroci so najpo-

gosteje podali to opredelitev, ima pa seveda pust veliko več simbolike in skritih pomenov. Pustu lahko rečemo tudi šemljenje, maškeranje in na Štajerskem *fašenki*. Vodstva smo zastavili tako, da smo začeli z zgodovinskim pregledom.

Sklepamo, da so se ljudje šemili že vsaj pred 10.000 in več leti. Najprej menda zato, ker so menili, da se v našemljencu naseli duh rajnega prednika. Pozneje zato, ker so se le v šemski opravi lahko približali duhu ali duhovom, ki oživljajo naravo in ji gospodujejo. Lahko trdimo, da šemljenje izhaja iz dvojnih korenin: iz čaščenja prednikov (manizem) in iz čaščenja duhov, ki živijo v naravi, ravnaajo letne čase in dajejo rodovitnost (animizem, animatizem). Šemljenje je torej splošno človeška posebnost (Kuret, 1989, 1 knjiga, str. 12).

Sprva so bile šeme resne, srhljivo grozne in šemili so se le moški. Z razkrojem stare vere so izgubile vsebino in ostale le oprava. Maske so postale smešne. Konec srednjega veka se je marsikaj spremenilo. Z renesanso pa so v polnosti zaživeli karnevali. Ti so prinesli nova življenjska občutja, predvsem pa zajeli tudi ženske. Pojavile so se tudi fantazijske karnevalske šeme.

Tudi s pustom se je nazadnje zgodilo, kar se je zgodilo še z mnogimi drugimi šegami; šemljenje za zabavo so prevzeli zlasti otroci (Ovsec, 1993, str. 103).

Pust na slovenskem ozemlju ima tudi bogato zgodovino. Kot je zapisal že Kuret (1989, 1 knjiga, str. 13), so raziskave zadnjih sto let prinesle presenetljiva spoznanja. Staroselci na naših tleh so bili že kristjani, vendar se prav vsem poganskim ostankom gotovo še niso povsem odpovedali. Cerkev je to zelo obsojala, zlasti so obsojali šeme, ki so predstavljale živali.

Najstarejša znana šema na Slovenskem (na današnjem ozemlju med Savinjo, Savo in Sotlo, do južnih obronkov Pohorja ter Kozjanskega) je košuta (cervula), ki so jo Slovenci prevzeli od staroselcev in izvira iz keltskih časov. Pri nas se pustno norenje omenja šele v prvi polovici 17. stoletja. Jezuitski kronist je leta 1631 v Ljubljani zapisal, da so jezuiti skušali zaježiti obhode našemljencev (Kuret, 1989, 1 knjiga, str. 13).

Razstava v prostoru
ima podoben učinek
kot metafora v
jeziku: učinkuje,
čeprav se je bralec
sploh ne zaveda.



ZNAČILNOSTI ŠEM IN ŠEMSKI TIPI

Šeme nastopajo v skupini, ne govorijo, venomer tečejo ali poskakujejo, plešejo, uganjajo trušč, mažejo s sajami in kaj izmaknejo. Nenapisano pravilo je, da šemam ne smeš nič zameriti. Šeme poskrbijo, da ob pustu vlada res »narobe svet«.

V Sloveniji poznamo veliko število šemskih tipov. Imamo živalske (zoomorfne) šeme, ki spadajo med najstarejše. Tudi našo košuto smo podedovali iz davne preteklosti. Poleg nje srečujemo ruso, šimljo, konja, kamelo, kravo, medveda in druge živali. *Ptičje* (ornitomorfne) šeme pri nas niso številne, poznamo: piceka, gos, petelina. Šeme, ki kažejo človeško podobo (antropomorfne šeme), tudi segajo v daljno preteklost: ta star in ta stara (Kuret, 1989, 1 knjiga, str. 23). Poznejši karneval je na široko odprl vrata novodobnim šemam (cigan, dimnikar itd.) ali takim, ki so fantazijskega značaja.

Na Štajerskem maškaram pravijo fašenki. Najslavnejše štajerske šeme pa so koranti ali kurenti. Kuret (1989, 1 knjiga, str. 28) zapiše: »... našemiti se v koranta – to je sen slehernega fantiča s Ptujkega polja«. Izraz korant je bolj uporabljan, predvsem med etnologi. Z izrazom kurent označujemo vse spremembe in novosti v dediščini koranta.

V našo zavest so ga razni pisci v preteklosti postavili kot »staroslovanskega boga razbrzdanega veselja«. Že 200 let kot tak nastopa v številnih pripovedkah. Pripovedke o Kurentu kot junaku v ljudskem slovstvu (Kuret, 1989, 1 knjiga, str. 20–21):

- kot ajdovski bog, ki je rešil Slovence iz vesoljnega potopa;
- prekmurska pripovedka: o Kurentu kot lepem mladeniču, ki se ni mogel otresti žensk, zato je zbežal v puščavo in prosil Boga; naj mu skazi obraz, Bog ga je uslišal in zrasli so mu rogovi, nakar so mu ženske dale mir;
- kurent kot grozovit razbojnik, ki ga je Kristus ukrotil tako, da ga je spremenil v junca (za 7 let);
- kot navadni zemljan, siromak, a dobrega srca. Bog mu je dal mošnjo, v kateri ni nikoli zmanjkalo denarja, gosli, s katerimi je

vsakogar prisilil k plesu, in puško, ki je vselej zadela;

- kurent, ki je veseljačil po svetu, ukanil smrt in hudiča ter nazadnje pretental še sv. Petra.

Kot pustni lik ga najdemo na ozemlju sredi Ptujkega polja s središčem v Markovcih. Od tam so si ga sposodili v Halozah in na Dravskem polju. Ilich zapiše (2014, str. 22): »Svojčas so se kurenti delili na dve večji skupini, na markovske s pernatim pokrivalom in haloške z rogovi, v zadnjem času so razlike med njimi že precej zabrisane. Sprva so smeli biti kurenti le neporočeni fantje. V novejšem času so med njimi tudi moški in čedalje več otrok, ne manjka pa niti žensk in deklet.«

Korant je svojevrstna in skrivnostna šema. Oblečen je v ovčji kožuh, bel ali črn, prepasan z usnjenim pasom ali z verigo z vrsto velikih kravjih zvoncev in lepo vezanih robcev. Zvonci se dedujejo po hišah iz rodu v rod, robcev pa si nabere fant pri dekletih, če ga rade vidijo. Na glavi ima strašno kosmato kapo, ki zakriva ves obraz. Ta kapa je častitljiva dediščina, ki jo prevzema sin od očeta in mora ostati pri hiši. Oči in usta so obrobljeni z živo rdečo barvo, nos pa je podaljšan v nekaj usnjen rilec. K ustom je prišita zgoraj in spodaj po ena vrsta na nit nabranega belega fižola, ki predstavlja zobe, pod nosom sta pritrjena dva šopa suhe vrtnete mete namesto brk. Iz ust visi korantu dolg rdeč jezik. Kot naglavni okras kapi je pritrjena na vsako stran navzven vranja ali puranja perut, medtem ko štrlita kvišku dva goveja rogova ali pa – v novejšem času – dve tenki palici, ozaljšani s šopi perja in trakovi iz pisanega svilenega papirja. V roki nosi vsak korant ježevko – palico, ki je na enem koncu ovita z jezevo kožo, v sodobnosti s krznom ali usnjem.

Koranti se družijo v skupine in stalno poskakujejo, da zvonci čim glasneje rožljajo. Največje veselje korantom je, če spotoma presenetijo deklet. Največja sramota je za kurenta bila, če so mu sneli masko, zato se branijo z ostro ježevko. Navadno jih spremlja »tajfl«, hudič. Ves je črn ali rdeč in nosi korantom podobno črno kapo, le da ima krajše roge. Na plečih ima pritrjene črne vranje perutnice, ogrnjen pa je v ribiško mrežo, »šero«, v katero si lovi duše. V rokah drži železne vile.

Orači so naslednja maska s Ptujkega polja in sodijo med najimenitnejše. Hodijo v sprevedu. Na začetku je par ali več »konj« vpreženih v pravi ali lesen plug. »Konji« so našemljeni fantje v belih moških srajcah in belih ženskih spodnjicah s čipkami, prevezani s pisanimi svilenimi rutami. Na glavi ima vsak stožčasto pokrivalo iz lepenke, prelepljeno s pisanim papirjem in ozaljšano s papirnatimi rožami in pisanimi trakovi. Nekateri so pokriti s pražnjimi žametnimi klobuki, s katerih frfotajo raznobarni svileni trakovi. Navezane imajo tudi zvonce, ki se oglašajo pri vsakem koraku. »Konje« priganja poseben gonjač, »pokač« ali »bičar«. Pomemben spremljevalec oračev je burkasti pobirač, »mastnjak«, oblečen v žensko obleko, glavo ima pokrito z ruto, koš na ramenih in cekar v roki. Nekateri si naložijo babo iz cunj v koš (Kuret, 1989, 1 knjiga, str. 30–31). Orači zorjejo brazde, posejejo »repno seme«, gospodinja pa jim mora dati klobaso ali jajca.

Sledi rusa ali pustna kobilica. Dva fanta nosita »krušnjak«, ki jima ga pregrnejo z veliko ponjavo. Sprednji drži glavo, pritrjeno na palici. Spodnjo čeljust je mogoče premikati z vrstico. Zadnji drži veliko metlo, ki predstavlja rep. Na gambeli jaha iz cunj narejen »faček« (lutka

fantiča). Gonjač vodi to razposajeno žival od hiše do hiše. Ima jo na prodaj, zato je povsod mnogo barantanja (Kuret, 1989, 1 knjiga, str. 32). Otroci so med vodstvom povedali, da je letos na Ptuju rusa vse polulala in da je zato zelo poredna.

S koranti, orači in ruso pa pustni sprevod na Ptujem polju še ni končan. Ko se rusa odmaje k sosedovim, že »pridrobentita« dva fantiča (Kuret, 1989, 1 knjiga, str. 33). Eden se je oblekel v *piceka* ali kokotiča, se pravi petelinčka. Pod pazduho si je navezal materino belo spodnjico, nase potegnil belo srajco, si nataknil na glavo dolgo, koničasto kapo iz belega papirja. Navadno zajaha palico, ki ima na zadnjem koncu navezan šop kurjih peres, na sprednjem pa nataknjeno pravo petelinjo glavo. Tako skače in pleše ob orglicah, na katere igra njegov spremljevalec.



Slika 3: Rusa



Slika 2: Picek, kurent in vila

Kuret (1989, 1 knjiga, str. 38) zapiše: »Vse te in podobne pustne šege so ostanki starodavnih obredij, popačenih in zato toliko spremenjenih, da njihovega pravega nekdanjega obraza ni več moč prepoznati. Njihov smisel je bil vsekakor v tem, da bi si od dobrih sil v naravi pridobili plodno, bogato letino in obilen prirastek pri živini.«

Vodstvo po razstavi smo sklenili s pravljico ali dvema. Izbrali smo zgodbi Kurent v mesecu in Kurent, spremenjen v junca (--, 2008, Kole, kole, koledo, leto lepo mlado; Slovenske ljudske pripovedi ob letnih mejnikih, str. 11 in 13). Ogledali smo si še posnetek pustovanja na Ptuju. Največje zanimanje pa je vedno vladalo pri pomerjanju kurentove oprave, ki je



Ko smo se bolje spoznali s pustnimi maskarami, smo se prepustili ustvarjanju in vsak dan je nastala maska pustne šeme v različnih tehnikah.

bila otroške velikosti. Tako predšolske otroke kot tudi osnovnošolce je prav ta del najbolj navdušil. Medtem ko so vrtčevski otroci na glavo nadeli tudi strašno kosmato glavo, so se morali večji zaradi njene majhnosti zadovoljiti le s plaščem, zvonci in ježevko.

Sploh mlajši otroci so priznali, da jih je bilo kurentov prej strah. Po izkušnji s pomerjanjem, pa se je ta strah zmanjšal. Niso pa si želeli vsi nadeti kostuma, seveda smo njihove želje upoštevali.

PRAVLJIČNE VESELE POČITNICE

Temo pusta in gostujočo razstavo sva s sodelavko Agico Kovše razširili tudi na Zimske pravljíčne vesele počitnice. V Mariborski knjižnici izvajamo pravljíčne vesele počitnice v

več enotah dvakrat letno, v poletnih in zimskih šolskih počitnicah. V letošnjem letu so bile zimske počitnice za vzhodno Slovenijo v času med 20. in 24. 2. 2017, pustni torek pa je padel na 28. 2. 2017.

Teden počitnic sva si razdelili, vsaka je prevzela pripravo za dva dneva, en dan pa smo gostili avtorico razstave, Metko Stergar. Počitniški dnevi so potekali takole: spoznavanje otrok z igrami, predstavitev pustne teme in pogovor z otroki, sledilo je še pripovedovanje pravljíc. Ko smo se bolje spoznali s pustnimi maskarami, smo se prepustili ustvarjanju in vsak dan je nastala maska pustne šeme v različnih tehnikah. V spodnji preglednici je razvidna razdelitev po dnevih, temah in tehnikah izdelave mask.

Likovne ustvarjalnice (Logar, 2006, Prireditve, prizorišča srečanj in ustvarjalnosti, v: Splet znanja in domišljije, str 125–126) so se med prireditvami Mariborske knjižnice začele pojavljati v devetdesetih letih. Pravljíce z ustvarjalnico še vedno bogatijo praznična obdobja v letu in v manjših enotah obeležujejo prehode letnih časov in se pogosto prekrivajo s Pravljíčnimi veselim počitnicami. Prav ustvarjanje na podlagi pravljíc otroke še dodatno pritegne in izdelek, ki ga ob koncu odnesejo in jih doma spominja na pravljíčnost v knjižnici preživete ga časa.

Obisk veselih počitnic je bil dober. Število otrok se je vsak dan povečevalo, nekateri so prihajali redno vsak dan, nekateri pa le posamezen dan, kot so jim dopuščale možnosti in želje.

Obveščali smo jih prek spletne strani Mariborske knjižnice (www.mb.sik.si), z letaki in



Slika 4: Pravljíčne vesele počitnice in gostja Metka Stergar

Preglednica 1: Program Pravljíčnih veselih počitnic

Dan	Predstavitev	Pravljíca	Delavnica
Ponedeljek	Vodstvo po razstavi Ptujske maske rajamo, v goste vam prihajamo	Kurent v mesecu (<i>slovenska ljudska</i>) Kurent, spremenjen v junca (<i>slovenska ljudska</i>)	Maske iz kartona in blaga
Torek	Laufarji (<i>Cerkno pri Škofji Loki</i>)	O Pustu in zakletem gradu (<i>slovenska ljudska</i>)	Maske iz lubja in semen
Sreda	Škoromati (<i>Brkini</i>) Coprница Uršula (<i>Cerknica</i>)	Kurent (<i>slovenska ljudska</i>) Coprniška gora (<i>slovenska ljudska</i>)	Kape – škoromati
Četrtek	Gostja Metka Stergar – vodstvo po razstavi	Mali Kurent (<i>Metka Stergar</i>)	Maske kurenta iz rjavih papirnatih vrečk
Petek	Sodobne fantazijske maske	Meg in Mog (<i>Nicoll, Helen</i>) Prehlajeni čarodej (<i>Stepančič, Lucija</i>)	Domšljíjske maske iz balonov in časopisa



Slika 5: Ustvarjalnice

Sodelovanja med splošno knjižnico in javnimi ustanovami nudijo tudi šolam in vrtcem dodatno dejavnost, ki jo lahko učitelji in vzgojitelji smiselno umestijo v svoj učno-izobraževalni načrt.

plakati v enoti Pionirske knjižnice Nova vas in preostalih enotah ter dosledno izposojevalci ob obisku članov v knjižnici, kjer je stik najpristnejši in učinek največji.

Ob analiziranju obiska in ob primerjanju s prejšnjimi leti je bil obisk v letošnjem letu nekoliko večji. Nihanja števila obiskovalcev so pri teh dejavnostih pričakovana. Odvisna so od želje otrok, dodatnih obveznosti, pripravljenosti staršev, da jih pripeljejo (če so iz bolj oddaljenih krajev) in ne nazadnje tudi od programa Pravljinih veselih počitnic. Verjamem, da je prav tema pusta in pustnih mask, ki je časovno lepo sovpadala z bližajočimi se prazniki, pritegnila še dodatne obiskovalce zimskih Pravljinih veselih počitnic.

SKLEP

V Mariborski knjižnici imajo prav posebno mesto naši mladi bralci. Direktorica Dragica Turjak je v zborniku zapisala (Turjak, 2006, Uvod, v: Splet znanja in domišljije, str. 7), da se [mladim bralcem] »posvečamo z veliko pozor-

nostjo in jim poleg izposoje knjig in drugega knjižničnega gradiva ponujamo še veliko več z namenom, spodbuditi jih k branju ter jim približati in priljubiti knjižnico za vse življenje«.

Veliko zaslugo za načrtno in sistematično delo z otroki in mladostniki ter za iskanje vedno novih in aktualnih projektov ima v Mariborski knjižnici Služba za mlade bralce, ki je tudi tokrat vzpostavila sodelovanje s Pokrajinskim muzejem Ptuj - Ormož in še posebej z Metko Stergar ter v knjižnico prinesla nove vsebine.

Razstava Ptujске maske rajamo, v goste vam prihajamo je obogatila našo ponudbo in verjamemo, da tudi privabila otroke, da so še raje in v večjem številu obiskali Pionirsko knjižnico Nova vas in naš razstavni prostor. Hkrati smo z razstavo povezovali in dopolnjevali naše redne obiske vrtčevskih in šolskih skupin, odpirali smo knjižnični fond, ki se je tematsko povezoval z razstavo, in z bibliopedagoškim delom sledili domoznanskemu, likovnemu, literarnemu in etnološkemu vidiku njenih vsebin.



Prav takšna sodelovanja med splošno knjižnico in javnimi ustanovami nudijo tudi šolam in vrtcem dodatno dejavnost, ki jo lahko učitelji in vzgojitelji smiselno umestijo v svoj učno-izobraževalni načrt. Pričujočo razstavo priporočam vsem, ki imajo v šoli ali vrtcu večji razstavni prostor, kamor bi lahko umestili razstavo in jo otrokom približali.

V želji po še boljšem sodelovanju med šolami, vrtci in splošnimi knjižnicami se bomo v naši ustanovi še naprej trudili za predstavitev novih in aktualnih projektov, ki nas bodo povezovali in nam omogočali skupno sodelovanje in delovanje v prid naših mladih uporabnikov. ●

Viri

- Bogataj, J. (2011). *Slovenija praznuje: sodobne šege in navade na Slovenskem*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Bogataj, J. (1998). *Smo kaj šegavi?: leto šeg in navad na Slovenskem*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Hieng, P. (2011). *Ta norčavi pustni čas*. Brezovica pri Ljubljani: Harlekin No. 1.
- Hieng, P. (2014). *Pod masko skrit in norčavo odkrit: slovenske maske in maskare*. Brezovica pri Ljubljani: Harlekin No. 1.
- Ilich, I. (2014). *Varuhi izročila: naša kulturna dediščina v dobrih rokah*. Celovec: Mohorjeva.
- -, (2008). *Kole, kole, koledo, leto lepo mlado, Slovenske ljudske pripovedi ob letnih mejnikih*, Radovljica: Didakta.
- -, *Informator*, glasilo Mariborske knjižnice (2017), številka 151.
- Kurent, N. (1989). *Praznično leto Slovencev: staro-svetne šege in navade od pomladi do zime*. 1. in 2. knjiga. Ljubljana: Družina.
- Letno poročilo Mariborske knjižnice* (2016). Dostopno na: <http://www.mb.sik.si/letno-porocilo-mariborske-knjiznice-2016.html> in Letna poročila iz prejšnjih let.
- Ovsec, D. J. (2010). *Praznovanje pomladi in velike noči na Slovenskem in po svetu*. Ljubljana: Modrijan.
- Ovsec, D. J. (1993). *Velika knjiga o praznikih: praznovanja na Slovenskem in po svetu*. [Ljubljana]: Domus.
- -, (2006). *SPLET znanja in domišljije: zbornik ob petdesetletnici mladinskega knjižničarstva v Mariboru: 1953–2003*. Maribor: Mariborska knjižnica.
- Šercer Stojanović, D. (2015). *Pustne maske*. Domžale: Tamaj.



ANA DOLINŠEK, bibliotekarka in pravljíčarka, zaposlena v Mariborski knjižnici
 Naslov: Mariborska knjižnica, Rotovski trg 2, 2000 Maribor
 E-naslov: ana.dolinsek@mb.sik.si